

«ՍԻՈՆ»Ի ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Սիւն»ի այս քիւէն սկսեալ, պիտի շտնանք գոհացում ալ մեր ընթերցողներէն — առ եւ յարտաւանման — բոլոր անոնց՝ որոնք մեր՝ ինչպէս նաեւ այլ Քրիստոնէական եկեղեցիներու պատմութեան, ուսանողութեան, ծեսերու կամ տոնակարգի մասին որոշ հետաքրքրութեան մը ունենան՝ լուսաբանութեան կ'ստանան իրենց հարցում կ'ուղղեն մասապիս իմբագրութեան:

Վստահ եմք քեւ այս կերպով՝ հարցաւորազգայիներէն անգին՝ լուսաբանութեան մը մասնացած կ'ըլլանք նաեւ թերթիս ընթերցողներուն:

ԽՄԲ.

Երուսաղէմէն, Օր. Ա. Գ. կը հարցունէ. — Հայց. եկեղեցին շարժումն հօթօրերէն երկուքը՝ Չորեքշաբթիին և Ուրբաթը սահմանած է իրրեւ պահանջողութեան օրեր: Վերջինիս պատճառը որոշ է, Յիսուսի խաչելութիւնը Ուրբաթ օր պատահած ըլլալուն: Չորեքշաբթիի պահանջողութիւնը սակայն ինչո՞ւ:

Պատասխան. — Մեր եկեղեցւոյ կանոնադրքին մէջ չառ հակիրճ բացատրութիւն մը կայ այս մասին. — «Չորեքշաբթիին կը պահենք ի յիշատակ Տիրոջ մօտնութեան»: Ծիշդ է թէ Քրիստոս իր հակառակորդներուն ձեռքը մօտնուած է Հինգշաբթի օր, երեկոյեան, վերջին ընթերիքէն հաջ, Գեթսեմանիի պարտէզին մէջ, և սակայն մօտնութեան խորհուրդը յղացուած էր օր մը առաջ, երբ Յուդա իսկարիոսացին համաձայնութեան կուգար Սենեդրիոնի անգամներուն հետ, իր Տէրը մօտնելու 30 արծաթի փոխարէն: Արդէն մեր եկեղեցւոյ մէջ Աւագ Չորեքշաբթի օր կատարուած Աւետարանական ընթերցումները ինչպէս երգուած շարահանները կը դառնան Մօտնութեան խոր-

հուրդին շարջ: Իսկ Լատիններ Քրիստոսի Մօտնութեան խորհուրդը կը յիշատակեն նոյն օրը կէսօրէ հաջ կատարուած կրօնական ապաւորիչ հանգիստութեամբ: Բաց աստի, հակառակ որ Մօտնութեան դէպքը պատահած է Հինգշաբթի օր, սակայն եկեղեցւոյ Հայրերը չէին կրնար յարմար նկատել շարժումն մէջ պահանջողութեան յատկացուած երկու օրերը նշանակել իրրեւ իրերայաջորդ օրեր:

Նոյն Օրիորդը կը հարցունէ. — Քրիստոսի Մօտնութեան իսկական թուականը թէեւ որոշ չէ, բայց չկա՞ն արդեօք կարծիքներ Մօտնութեան շարժումն ո՞ր օրը պատահած ըլլալուն մասին:

Պատասխան. — Թէեւ ոչինչ կայ ստույգ այս մասին, սակայն եկեղեցւոյ Հայրերէն սմանք այն կարծիքէն են թէ մեր Փրկչին Մօտնութեան պատահած է Հինգշաբթի կամ Ուրբաթ օրուն մը ընթացքին: Ս. Ներսէս Շնորհալիին, իր Արարչական աղօթքի շարքին մէջ, Չորեքշաբթի օրուն համար կը դրէ. — «Ի չորրորդ օր դարձեալ հրեշտակն ետ դաւեարիսն կուտական»: Չենք գիտեր ստուգիլ թէ մեծ Հայրապետը ի՞նչ տուեալներու վրայ կը հիմնէր իր այս տեսութիւնը, սակայն ընդունելով թէ Ս. Կոյսի Աւետարանը պատահած է Չորեքշաբթի օր և անկէ Զամիններ հաշուելով կ'ունենանք Հինգշաբթի օր մը ըստ մեր՝ և Ուրբաթ օր մը ըստ այլ եկեղեցիներու հաշիւին: Ըստ այնմ, այն տարիներուն ուր մեր Աւետարան տօնը (7 Ապրիլ) զուգարիպի Չորեքշաբթի օրուն, յաջորդ տարուան Մօտնութեան կ'իյնայ Հինգշաբթի օրուն: Իսկ այն տարիներուն ուր այլ եկեղեցիներու Աւետարան տօնը (25 Մարտ) իյնայ Չորեքշաբթի օրուն, յաջորդ Մօտնութեան տօնը կ'իյնայ Ուրբաթ օրուն: Եկեղեցւոյ Հայրերէն սմանք մօտ դոյնութիւն ունի այն կարծիքը թէ Քրիստոս ծնած և խաչուած է շարժումն նոյն օրուն մէջ (Ուրբաթ): Սակայն, ինչպէս ըսինք, այս բոլորը կը մնան կարծիք, ասանց վաւերական հիմ մը ունենալու: